REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șese luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 288. Brașov, Joi 30 Decemvrie 1904.

După treisprеḑece anĭ.

Ceea-ce am prevestit, pe basa faptelor petrecute mai înainte și a dovеḑilor neresturnabile mai recente, s'a împlinit. Adunarea séu conferența, care a fost conchiemată pe ḑiua de erĭ la Sibiiu, n'a avut alt scop, decât a pune în picióre „activismul“ multicolor, care deja de anĭ de ḑile turbură liniștea sufletéscă a Românilor de bine dela noi.

Activiștii noștri, deși se laudă a avé mare trecere înaintea poporului, n'aveau putere de a se ridica la óre-care valóre ei de ei. De aceea au recurs la mijlocul neleal de a se înălța pe spinarea partidului nostru național. celui atât de prigonit și asuprit, folosindu-se chiar de acésta situațiă tristă a lui pentru-ca cu concursul unor foștĭ membri ai comitetului dela 1892, carĭ șĭ-au uitat de voturile și legămintele sĕrbătorescĭ ce le-au fost luat odinióră înaintea națiunei, sĕ însceneze o conferență, pe care sĕ-o pótă da de conferență a partidului național român.

Punețĭ mâna pe inimă și spunеți-ne toțĭ câțĭ susțineți contrarul afirmării nóstre, décă în adevĕr a fost representat la adunarea de erĭ din Sibiiu partidul național din Transilvania, Bănat și Țéra unguréscă? Orĭ că cei ce de anĭ de ḑile nu mai merg cu acest partid, ci au uneltit și uneltesc în contra solidarității din sînul lui, pot fi numĕrațĭ între representanții lui legitimĭ?

Chiar și în casul acesta de neadmis însĕ se póte ḑice, că la Sibiiu nu s'a manifestat erĭ altă dorință decât a unor fracțiunĭ activiste micĭ din sînul miliónelor de Românĭ asuprițĭ. Orĭ dóră sĕ fi ajuns așa departe, ca numai o sémă de doctorĭ de pe la cele universitățĭ maghiare și de tinerĭ advocațĭ și funcționarĭ de bancă sĕ represente voința poporului nostru?

Nu mai voim a pierde cuvinte înzadar. E destul décă constatăm, că adunarea de erĭ n'a fost și n'a putut fi espresiunea voinței partidului național român nicĭ atuncĭ, când în sînul ei se vor fi aflat și aderențĭ sincerĭ dér neorientațĭ ai acestui partid.

Cât de temeinică este afirmarea nóstră se póte vedé clar și limpede și din împrejurarea, că un plan de căpetenie al aranjatorilor adunării, modificarea programului național dela 1881, n'a putut isbuti Și acésta mai întâiŭ din causă, că s'au găsit între membrii adunării mulțĭ de aceia, carĭ n'au voit nicĭ sĕ audă de-o ast-fel de modificare, apoi mai cu sémă de aceea, fiind-că de s'ar fi știrbit programul național după proiectele combinate ale activiștilor aduse înaintea comisiunei, era absolut imposibil de a se susținé și numai pe un singur moment ficțiunea, că tótă tréba ar fi pusă la cale de partidul național, ear' cei cu ideile-program ar fi riscat a fi huiduițĭ de popor orĭ unde s'ar fi arătat.

Póte că la convingerea generală că de programul nostru nu e permis nimĕnui a se atinge, am contribuit și noi c'un grăunte. Destul că în mânia pledării celor trei foi activiste dela noi în timp de trei anĭ contra punctului prim al programului dela 1881, adunarea de erĭ șĭ-a întemeiat viitórea acțiune activistă tot pe acest program.

Ce joc ironic al sorții!

Regretăm însĕ sincer și din tot sufletul, că nu putem, pe lângă cea mai bună voință lua acésta întêmplare în sens tragic față cu cea mai mare parte din activiștiĭ, carĭ au debutat erĭ în sala „Unicum“ din Sibiiu.

Óre de ḑece anĭ, de când au început'o cu „îndulcirile“ și până în ḑiua de aḑĭ, când „ne vedem osênḑițĭ“ — vorba luĭ Slavicĭ — a merge cu guvernul Tisza, nu au lucrat ei tot sub umbra programului dela 1881? Când i-a împiedecat acesta sĕ-șĭ facă mendrele după a lor poftă?

Éta că am ajuns la un punct grav și delicat. Auḑim povestea. dér ne lipsesce credința.

Cine a făcut sĕ ni-se sguduie încrederea? Nu aceia, carĭ de treisprеḑece anĭ, de când au legat de persóna lor și numai de persóna lor legenda despre amara sórte a partidului național român, nu s'au pus nicĭ-odată în adevĕrat și sincer contact cu partidul și cu bărbații lui, ci au umblat necontenit numai pe de lăturĭ în conivență cu elementele carĭ subminau solidaritatea nóstră?

Treisprеḑece anĭ! Un lung interval, în care s'a abusat în așa mod de bunăvoința și încrederea poporului nostru! Dér s'a sfîrșit acum și acest period de torturĭ sufletescĭ!

A fost odată un comitet, de care se legase o legendă frumósă și măréță. Acest comitet, de erĭ, nu mai este. El șĭ-a pregătit un tragic sfîrșit, pe care pentru ḑilele de martiriu, ce le-a avut în închisóre prigonit de adversarii causei române, nu l'a meritat. S'a sinucis!

Brașov, 29 Decemvrie v.

Comitetul central săsesc. — cum se tituléză comitetul partidului poporal al Sașilor — a ținut în 9 Ianuarie ședință în Sibiiu și după »Sieb. d. Tageblatt« a primit unanim următórea resoluțiune:

»Comitetul central săsesc recomandă comitetelor districtuale (Kreisausschüsse) sĕ sprijinéscă alegerea unor astfel de deputațĭ dietalĭ, carĭ oferă garanța pentru representarea cu efect a principiilor depuse în programul poporal săsesc și sunt gata, a stărui și mai departe, făcênd parte din partidul liberal dietal, pentru susținerea ordinei în stat amenințată prin mișcările de rĕsbunare, *décă nu vor face acesta imposibil nisce mesurĭ carĭ, ca și proiectul de lege școlar presentat în formă înăsprită dietei trecute, amenință esistența poporului săsesc și fac deputaților noștri cu neputință de a aparține partidului dietal liberal.*“

De aicĭ se póte conchide, că pentru casul, când Tisza ar susținé proiectul lui Berzeviczy și l'ar presenta așa înăsprit cum este, din nou dietei, deputații sașĭ vor eși din partidul guvernului.

Noul proiect de lege militar. »Grazer Tagespost« primesce din isvor competent unele detailurĭ interesante despre acest proiect. Astfel află, că cheltuielile pentru punerea în ființă a nouei legĭ vor recere odată pentru totdéuna 207 milióne coróne și cheltuielĭ curente pe an 110 milióne corone. Proiectul se baséză pe următórele principii: O mai esactă esecutare a serviciului obligător militar general pe basa contigentului de pace legal pe 10 anĭ, a reorgănisării reservei de întregire și a clasificării »apt pentru a purta arma«, »apt pentru serviciu auxiliar«; tragere la sorțĭ după prealabila cercetare din partea medicilor militarĭ în sînul grupurilor celor apțĭ și mai puțin apțĭ. In viitor sĕ fie o mĕsură minimală la armată ca și la honvеḑĭ 155 cm. (până acuma se cerea la honvеḑĭ numai 153). In ce privesce instituțiunea voluntarilor pe un an urmarea serviciului de doi anĭ, ce se va întroduce prin noua lege, va fi, că acei veluntarĭ pe un an, carĭ nu corĕspund, nu vor mai trebuì sĕ servéscă încă un an ca pedépsă. Voluntarii pe un an și suboficerii, carĭ servesc timp mai îndelungat nu se socotesc în contingentul de pace al armatei. Folosirea celor mai puțin apțĭ pentru servicii de pace fără de armă (profesioniștii etc.) Eschiderea criminalilor de la serviciul cu arma.

Concentrația activistă în Sibiiu.

De la raportorul nostru primim aḑĭ cu posta următórele:

Sibiiu, 10 Ianuarie séra.

Conferența, séu mai bine ḑis adunarea de aḑĭ — căcĭ a fost permisă numai ca adunare poporală — n'a trăit decât o ḑi, o unică ḑi în care a trebuit sĕ-șĭ isprăvéscă tot ce avea de ḑis și făcut cu privire la alegerile dietale. De aceea cred, că bine au făcut aranjatorii, că din sala de reminiscință istorică de la »Impĕratul Romanilor«, unde a fost convocată, au strămutat'o în sala de la »Unicum«.

Sala acésta destul de mare a fost binișor ocupată, dér nu de așa ḑișii delegațĭ, cam vr'o 90 la numĕr, cât mai mult de publicul curios sĕ vadă odată și o conferență activistă, ținută sub conducerea unor corifei din vechiul comitet pasivist al partidului național.

»Delegațiĭ« s'au recrutat din vre-o 12—14 comitate. Unii au fost aleșĭ, alțiĭ au fost numițĭ, ér unii vor fi venit și de »măganul« lor. O parte au fost aleșĭ, cum se scie, în adunărĭ publice, despre ceilalțĭ nu se scie cum și de cine au fost aleșĭ. Acésta o accentuez numai pentru-ca sĕ arĕt, că inițiatoriĭ dintre conferențiarĭ au aflat totuși cu cale și cuviincios de a presenta lumiĭ românescĭ din afară (firesce numai celei naive) spectacolul unei verificărĭ de mandate.

Cum am arătat în telegrama de erĭ, pe care voiŭ sĕ o întregesc, ședința a fost deschisă de primul convocator George Pop de Băsescĭ, care fù ales apoi președinte și în biuroul *ad-hoc*. Pentru rolul, ce l'a jucat până acuma în vechiul comitet acest bărbat fruntaș, vĕ alătur aicĭ și discursul de deschidere, pe care l'a cetit și pe care mi-a succes a-l căpĕta în copie tipărită.

Cea dintâiŭ enunciare a președintelui *ad hoc* Pop de Băsescĭ a fost constatarea, că autoritatea politică a dat voie membrilor adunăriĭ sĕ se consfătuéscă, însĕ numai în *afacerĭ electorale.* Pentru aceste afacerĭ, ḑise, va fi ales un comitet electoral central, care sĕ esecute conclusele adunărei.

După ce s'a cetit lista așa ḑișilor delegațĭ ai partidului și președintele a declarat adunarea constituită, se dă cuvêntul lui Dr. Vasilie Lucaciŭ, care la rêndul sĕu a cetit cu aplombul obicĭnuit un *quasi*-raport, care, am simțit îndată, avé ținta de a recomanda obștei delegaților activiștĭ ai grupărilor, carĭ de mult nu mai stau pe basa programului național și nu mai respectéză organisațiunea partidului național, pe cei rĕmașĭ din vechiul comitet al partidului național binevoitórei lor simpatiĭ, spre a-l învrednici c'un »absolutoriu« complet. A vorbit Lucaciŭ de fasele prin carĭ a trecut partidul național în cei 12 anĭ din urmă; a amintit de mórtea fostului președinte Rațiu și de suprimarea »Tribunei«, dér în loc sĕ dea sémă ce a făcut el cu d-l Pop de Băsescĭ și cu Dr. T. Mihali în acel interval, a vorbit de unele »fenomene« în viéța partidului.

Intre aceste cel mai capital »fenomen« la care s'a oprit, e — după dênsul — curentul ce a apucat mai ales generația tînĕră și care tinde la abandonarea programului de la 1881 și a pasivitățiĭ. A spus, că asupra acestei aparițiunĭ fenomenale s'a încins o discuție destul de viuă în pressa nóstră, dér s'a ferit a spune, că el și cu cei ai »comitetului« stăteau la o parte jucând preferance cu deputatul Dobrei și rîḑênd dimpreună cu el de naivitatea publicului român, care se mulțămea cu tăcerea »celor chemațĭ«, în presupunerea că ceea-ce s'a făcut la Dobra n'a fost făcut cu aprobarea lor prealabilă orĭ ulterióră.

Tot ce a fost în »raportul« secretarului general de odinióră mai la înțeles este declararea, că în momentul de față domniile lor nu cred a fi oportun a-se proceda la modificarea programului de la 1881. Admite însĕ, că asupra acestei cestiunĭ se póte discuta și apeléză la conferență, ca ea, în fața fenomenului amintit sĕ se pronunțe în cestiunea pasivității, orĭ activității. D-l Lucaciu a încheiat dând espresiune credinței, că partidul se simte

destul de tare a păşi în lupta politică şi cerênd absolutoriu pentru comitetul vechiŭ, adecă pentru activitatea lui în ceĭ 13 anĭ trecuţĭ de la adunarea presentă, care nu posede atribuţiunile şi nicĭ nu póte trece de conferenţă continuativă a partidului naţional român.

*

Trec la alte acte ale conferenţeĭ. Dr. Aurel Vlad, care părea că face tréba cea mai mare umblând de colo până colo şi care părea că duce tótă grija conferenţeĭ în spate, a fost care a propus alegerea uneĭ comisiunĭ de 40, care sĕ presenteze adunăriĭ proiectele de resoluţiune. La propunerea luĭ adunarea primesce cu aclamare următórea listă:

M. Veliciu, Dr. Vasilie Lucaciu, Dr. Teodor Mihali, Iuliu Coroian, Dr. Liviu Lemenyi, Dr. Ioan Şenchea, Dr. Nic. Comşa, Dr. Alesandru Vajda, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Stefan C. Pop, Vasilie Damian, Dr. Laurenţiu Pop, Dr. Aurel Cosma, Dr. Coriolan Pop, Andreiŭ Cosma, Ioan Pepa, Aurel C. Domşa, Dr. Nicolae Vecerdea, Dr. Vasilie Fodor, Dr. Gavriil Suciu, Dr. Victor Bontescu, Dr. Iustin Pop, Dr. Ioan Suciu, Ioan Russu-Şirianu, Dr. Eugen Pătăcean, Dr. George Pop (Zelău), Dr. Teofil Dragoş, Dr. Victor Onişor, Dr. George Popescu, Dr. Valer Moldovan, Dr. Alexandru Bireescu, Aurel Petrovicĭ, I. Boer (Lechinţa(, Dr. Ciril Deac, Ariton Popa, Dr. Andreiŭ Pop, Augustin Beleş, Dr. G. Tripon, Dr. Ioan Papp (Brad), Dr. Aurel Vlad, Dr. Iancu Meţianu.

*

La órele $4^1/_2$ v'am mai trimis o telegramă scurtă, care mĕ tem, că nu aţĭ primit'o la timp; era de următorul cuprins:

»Comisiunea a terminat desbaterea asupra activităţiĭ şi pasivităţiĭ. Pentru *activitate* s'au pronunţat *26* membri, pentru *pasivitate 10*. Unul s'a abţinut şi treĭ au fost absenţĭ«.

*

La órele 5 s'a redeschis şedinţa plenară, aĭ căreĭ membri de altmintrea au asistat şi la discusiunile comisiuneĭ. S'a urcat pe tribună Dr. Ioan Suciu ca raportor al comisiuneĭ şi după o scurtă introducere în care a vorbit de principiile: libertate, egalitatate şi frăţietate, carĭ faţă cu Românii nu s'au realisat nicĭ în parte, a dat cetire proiectului de resoluţiune forte lung în care se bat »ideile« cu »programele« şi tactica cu strategia.

In proiectul de resoluţiune se declară susţinerea programului de la 1881, admiţênd necesitatea uneĭ revisuirĭ. Cu privire la tactica de luptă se ḑice, că deşi legea electorală în vigóre e cât se póte de nedréptă, ér poporul român nu póte fi representat în mod demn în dieta ţĕriĭ; deşi suntem plinĭ de neîncredere faţă cu parlamentul ungar de la care nu putem aştepta nicĭ un bine,— totuşĭ fiind-că pasivitatea întêmpină greutăţĭ neînvinse, se decretéză întrarea în activitate a alegĕtorilor românĭ din tóte cercurile electorale.

Un moment, care a unit pe toţĭ într'un gând şi o simţire a fost acela prin care *se protestéză viu în contra proiectului de maghiarisare a luĭ Berzeviczy.*

A luat apoi cuvêntul Dr. Gavr. *Tripon*, care printr'un discurs escelent şi plin de argumente puternice a apĕrat punctul de vedere al minorităţiĭ: pasivitatea. In acelaşĭ sens a vorbit şi Dr. G. *Pătăceanu*, care a cerut la fine, tot în numele minorităţiĭ, votare nominală asupra punctuluĭ din proiectul de resoluţiune privitor la activitatea parlamentară.

Cererea s'a admis şi făcêndu-se votarea, s'a constatat, că *78* au votat pentru *activitate, 12* pentru pasivitate.

Preşedintele Pop de Băsescĭ enunţă primirea activităţiĭ în aplausele »activiştilor«.

Asupra celor ce au mai urmat şi asupra momentelor maĭ marcante ale adunăreĭ, voiŭ reveni.

Pentru aḑi maĭ adaug, că la propunerea d-luĭ Dr. I. Suciu, s'a ales următorul comitet electoral central de 16 membrii:

G. Pop de Băsescĭ, Dr. V. Lucaciu, Dr. Vajda Voevod, Dr. T. Mihali, Dr. I. Suciu, Dr. N. Comşa, Dr. Aurel Lazar, Dr. Aurel Vlad, Andreiŭ Cosma, Dr. Isidor Pop, Dr. Bontescu, Dr. I. Şenchea, Dr. V. Onişor, Nic. Ivan, Dr. V. Tomicĭ şi Dr. Stefan C. Pop.

Eată vorbirea de deschidere a d-luĭ Pop de Băsescĭ, de care am făcut amintire maĭ sus:

Onorată conferenţă electorală! Cu sentimentele de cea mai viuă bucurie vĕ salut, mulţumindu-vĕ, că la învitarea nóstră aţĭ venit din tóte părţile ţĕrei, sĕ luaţĭ parte la acéstă conferenţă electorală.

O întêmplare tristă, mórtea veneratului nostru president Dr. Ioan Raţiu a avut de urmare, ca din încrederea colegilor meĭ sĕ cadă asupra mea sarcina de a conduce afacerile partidului până la acéstă conferenţă.

Meritele neperitóre ale regretatului president, stima şi recunoscinţa ce purtăm cu toţiĭ faţă de amintirea dênsului, ne impune datorinţa, sĕ esprimăm eternele nóstre regrete şi ridicându-ne cu toţiĭ, sĕ venerăm memoria neînfrântuluĭ conducĕtor ḑicênd:

In vecĭ sĕ fie pomenirea luĭ.

Onor. conferenţă! Mare şi sfânt este scopul nostru comun, mare şi patriotică este lucrarea, ce voim a sĕvêrşi în acéstă conferenţă!

Cu durere privim la aniĭ trecuţĭ, când ni-s'a făcut imposibilă lucrarea pe acest teren constituţional, şi cu atât maĭ mare ne este satisfacţiunea acum, că avem ocasiune a ne consfătui asupra ţinuteĭ nóstre ulterióre politice din ocasiunea alegerilor parlamentare.

Şi nu mĕ îndoesc, că toţĭ ca unul pricepem însemnătatea momentuluĭ.

De aceea vĕ rog, domnilor, ca lăsând la o parte tóte animosităţile, uitând tóte divergenţele, carĭ ne-au putut separa, cu cea mai scrupulósă solicitudine sĕ ne folosim de momentele acestea, ca sĕ reînchiegăm rîndurile de luptă pentru drepturile nóstre firescĭ şi constituţionale şi cu puterĭ unite în frăţéscă bună înţelegere sĕ organisăm o acţiune cât maĭ intensivă pentru revindecarea drepturilor nóstre naţionale.

In frământările, carĭ s'au ivit între membriĭ partidului naţional, n'au fost divergenţe principiale, ci tóte au isvorît din focul sacru al zelului de a servi maĭ cu succes causa naţională.

Şi acum acĭ suntem în areopagul, în forul competent, unde fiesce-care delegat îşĭ póte espune părerile sale şi póte sĕ propună mijlócele, carĭ i-se par a fi maĭ acomodate pentru ajungerea scopuluĭ.

Onor. conferenţă! Dorinţa comună este, ca din tóte discusiunile ce vor urma, sĕ învingă ce va fi maĭ bun şi maĭ folositor.

Acest resultat apoi va aduce cu sine aceea ce cu toţiĭ dorim, şi ce va forma cetatea nóstră nebiruită: Solidaritatea partidului naţional.

In convocatorul publicat s'au fixat câte-va puncte, ér din raportul comitetuluĭ electoral al partidului pe care îl va presenta secretariul general, vom afla maĭ detailate unele puncte, carĭ apoi împreună cu propunerile, ce se vor presenta din partea d-vóstre, vor forma obiectele de discusiune, în comisiunea ce veţĭ binevoi a esmite.

Şi acum salutându-vĕ de nou, şi urând lucrare rodnică conferenţeĭ electorale, am onóre a declara deschisă conferenţa, şi vĕ rog sĕ binevoiţĭ a vĕ constitui alegênd pentru conducerea desbaterilor un biurou ad hoc.

Mişcarea electorală.

Candidaturĭ ministeriale.

Contele Stefan Tisza, avênd un adversar forte puternic în contele Iuliu Andrássy la »cercul istoric al luĭ Deak«, a primit în acelaşĭ timp şi candidatura din Mişcolţ. Ministrul de comerciu Hieronymi a primit, pe lângă candidatura din Budapesta, şi candidatura din Sătmar.

Alegĕtorii din Jászberény.

Contele Albert *Apponyi* a fost de o lungă serie de anĭ representantul oraşului Jászberény atât în oposiţie, cât şi la guvern. Alegĕtorii din Jászberény se vede, că l'au onorat cu încrederea chiar şi în nóua sa evoluţie şi l'au candidat din nou pe Apponyi cu program koşutist.

Alianţa oposiţieĭ.

Comitetul esecutiv al oposiţieĭ aliate ţine mereu şedinţe sub preşedinţa luĭ Fr. *Kossuth*. La ultima şedinţă au luat parte: contele Apponyi, contele Aladár Zichy, contele Eugen Zichy, Polonyi, Darányi, contele Batthanyi, Tóth şi Ernst, în sfîrşit tóte nuanţele oposiţionale şi disidenţiĭ liberalĭ. Comitetul va lansa un manifest electoral colectiv.

Candidaţĭ socialişti.

Partidul social democrat a pus candidaţĭ în 104 cercurĭ electorale. Ceĭ maĭ mulţĭ candidaţĭ sunt Evreĭ. La Chişineu s'a admis candidatura luĭ Petru Ponta şi la Sătmar a luĭ G. Nyistor.

Candidaţii din comitate.

In cercul Deşuluĭ liberalii au candidat pe baronul Dániel, oposiţia unită pe contele Aurel Desewfy, disident.

In Beclean liberalii au candidat pe Désy Zoltán, fostul fişpan al comitatuluĭ Solnoc-Dobâca.

In comitatul Făgăraşuluĭ liberalii au menţinut candidatura vechilor deputaţĭ: Mikszáth şi Dr. Şerban.

In cercul Tinca (Bihor) liberalii au candidat pe protopopul Nic. Roxin. La Ceica şi-a pus candidatura Dr. Désy Géza, liberal.

Sêrbii radicali.

Partidul radical al Sêrbilor a ţinut alaltă-erĭ adunare la Ujvidék şi au hotărît sĕ ia parte activă la alegerĭ, punênd candidaturĭ în 9 cercurĭ. In cercul Ujvidék n'au pus candidat, dér au hotărît sĕ sprijinéscă pe candidatul oposiţieĭ unite, cu condiţiunea décă acéstă oposiţie va stărui pentru esecutarea legiĭ naţionalităţilor şi pentru respingerea legiĭ reformeĭ şcolare.

Câţĭ alegĕtorĭ sunt în Ardeal?

Ḑiarul »Ellenzék« din Clujiŭ publică o statistică despre numĕrul alegĕtorilor în cele 14 comitate din Ardeal. Reproducem şi noi aceste date, fiind forte instructive.

Alba-inferióră.

Cercul	Vinţul-de-jos	52 com.	1043 alegĕt.
»	Ighiu	34 »	896 »
»	Uióra	55 »	686 »
»	Aiud	34 »	1057 »
»	Abrud-Roşia	3 »	254 »
»	Vizocna	2 »	322 »
			Suma 4258.

Braşov.

Cercul	Herman	10 comune	644 alegĕtorĭ
»	Ghimbav	12 »	792 »
			Suma 1406.

Ciuc.

Cercul	C.-S.-Mărtin	14 com.	1585 al.
»	G.-S.-Miclăuş	12 »	1853 »
»	Csikkarczfalva	19 »	1926 »
»	Csikszereda	18 »	1415 »
			Suma 6779.

Cojocna.

Cercul	Gilău	54 comitate	659 alegĕtorĭ.
»	Huedin	84 »	927 »
»	Cojocna	53 »	1243 »
»	Teaca	44 »	856 »
			Suma 3685.

Făgăraş.

Cercul	de sus	39 comune	1693 alegĕtorĭ.
»	de jos	45 »	1074 »
			Suma 2767.

Hunedóra.

Cercul	Deva	77 com.	1635 aleg.
»	Dobra	85 »	577 »
»	Haţeg	71 »	2258 »
»	Baia-de-Criş	64 »	5227 »
»	Orăştie	53 »	1095 »
»	Hunedóra	75 »	1282 »
			Suma 12074.

Mureş-Turda.

Cercul	Ghernesig	40 com.	710 aleg.
»	M.-Vasarhely	45 »	1146 »
»	Akosfalva	46 »	1238 »
»	Nyárádszereda	36 »	1735 »
»	Reghin	40 »	1306 »
			Suma 6135.

Odorheiŭ.

Cercul	Odorheiŭ	39 com.	2574 aleg.
»	Sz.-Keresztur	37 »	2113 »
»	Homorodokland	42 »	1959 »
			Suma 6646.

Sibiiu.

Cercul	S.-Sebeş	22 com.	1059 alegĕtorĭ.
»	Cristian	25 »	801 »
»	Cisnădie	19 »	574 »
»	Vurpĕr	21 »	437 »
			Suma 2871.

Solnoc-Dobâca.

Cercul	Beclean	84 comune	971 alegĕtorĭ.
»	Deş	50 »	1297 »
»	Iclod	60 »	819 »
»	Ileanda	72 »	1676 »
»	Lăpuş	46 »	2340 »
			Suma 7103.

Têrnava-mare.

Cercul	Cohalm	32 com.	882 alegĕtorĭ.
»	Agnita	43 »	1017 »
»	Medgyaszó	21 »	842 »
»	Sighişóra	25 »	984 »
			Suma 3725.

Têrnava mică.

Cercul	de sus	58 comune	748 alegĕtorĭ.
»	de jos	?	1201 »
			Suma 1949.

Treiscaune.

Cercul	Nagyajta	14 com.	831 alegĕtorĭ.
»	Illyefalva	39 »	1394 »
»	Covasna	16 »	1053 »
»	C.Vaşarheli	33 »	1876 »
			Suma 5154.

Turda-Arieş.

Cercul	Turda	54 com.	1210 aleg.
»	Trăscău	22 »	500 »
»	Vinţul-de-sus	29 »	1184 »
»	M.-Ludoş	37 »	892 »
			Suma 3786.

Suma totală a alegĕtorilor în aceste 14 comitate este **68.338.**

* * *

Orĭ-cine vede, că numĕrul alegĕtorilor este în mare disproporţie cu numĕrul locuitorilor. Nu se pare o adevĕrată ironie, când vedĭ d. e. în cercul Becleanului 84 comune cu 971 alegĕtorĭ?

Cu tóte acestea reforma legiĭ electorale, décă se va face, se va face tot avênd în vedere interesele statuluĭ naţional maghiar.

La întrunirea electorală de Duminecă ţinută în sala hoteluluĭ »Hungaria« din Budapesta, ministrul preşedinte contele Tisza vorbind despre acéstă reformă, a ḑis:

»Guvernul îşĭ va considera de a sa datorie a se ocupa şi de reforma legiĭ electorale... Reforma acésta nu se póte imagina altfel, decât că se va înmulţi numĕrul alegĕtorilor. *Inmulţirea acésta însĕ va trebui sĕ se oprescă la o graniţă óre-care, peste care décă s'ar trece, s'ar tulbura raporturile publice ale ţĕrii şi înainte de tóte ar slăbi interesele cele marĭ ale politiceĭ naţionale maghiare..*"

Capitularea Port-Arthurului.

Plecarea luĭ Stössel.

Generalul *Stössel* va pleca mâne, Joi, din Dalny la Nagasaki, unde la un hotel s'au închiriat odăĭ pentru dînsul soţia şi fiica sa, precum şi pentru ceĭ ce vor fi în suita luĭ. Din Nagasaki Stössel se va întórce în Europa cu vaporul frances «Australia.»

Prisonierii ruşĭ.

Reporterii englezĭ nu au dat încă rapórte exacte despre numĕrul trupelor aflate în Port-Arthur. După rapórtele luĭ Stössel numĕrul soldaţilor ruşĭ din Port-Arthur carĭ au ajuns în captivitate japonesă ar fi 24.000. Generalul Nogi însĕ raportéză despre un numĕr maĭ mic.

Pierderile Ruşilor.

După aprecierile Japonesilor numĕrul total al pierderilor rusescĭ la Port-Arthur se urcă la 25.000 ómenĭ.

Serbare triumfală în Tokio.

Consiliul comunal din Tokio, a aranjat în parcul Hibija o mare serbare populară din incidentul capitulaţieĭ Port-Arthuruluĭ. La acéstă serbare la care au luat parte vr'o 80.000 de persóne, era de faţă şi ministrul preşedinte Kaţura precum şi admiralii Togo şi Kamimura, cărora li s'au făcut marĭ ovaţiunĭ. Togo a adresat poporuluĭ un discurs.

Noul comandant al Port-Arthurului.

Mikado a numit comandant al Port-Arthurului pe Sibijama, fost comandant al arsenalului de marină din Kure, ér pe căpitanul de marină Tamari, fost ataşat de marină în Londra l'a numit şef al statului major de marină.

SCIRILE ḌILEI.

— 29 Decemvrie v.

Crăciunul la curtea regală română. In ajunul Crăciunului, Vinerî la órele 12 din ḑi metropolitul primat al României încunjurat de înaltul cler s'a dus cu icónele la palatul regal și a sĕvîrşit în presența regelui și reginei, a principelui moștenitor și principesei, precum și a prințului Carol și a prinţeselor Elisabeta și Maria, rugăciunile obicinuite în ajunul nascerei Mântuitorului. După ceremonia religiósă MM. LL. au reținut pe metropolitul primat la dejun.

Românii din Epir au adresat valiului din Bitolia, o petiție acoperită de 200 iscăliturî, cerênd sĕ li-se permită a purta arme, spre a se puté apĕra împotriva bandelor grecescĭ.

In loc de felicitărî de anul nou au mai întrat la masa studenților românî din Brașov de la d-l George Comanicî notar pens. Veneția infer. *6 cor*, de la d-l Savu Luca învĕțător, Săcele, ca cotisație anuală *2 cor.*, D-l Dr. Aurel Habic medic în Lipova *4 cor*, d-l Ioan Cimponeriu preot în Lipova *2 cor.* și d-l Eugen Precup măestru lăcătuş, Braşov *4* cor. — Până acum cu totul *corone 123.*

Producţiunea teatrală de la Sebeş din séra de a doua ḑi de Crăciun a reușit peste aşteptările publicului.

D-l Z. *Bârsan* şi-a făcut într'un mod consciu datoria. Piesele deși grele au fost jucate cu multă pricepere de diletanţiî noștri.

D-şóra Miţi *Muntean* după-ce a susţinut într'un mod mai mult de cât mulţumitor două rolurî dramatice pe *Teresa* din Jean-Marie şi pe *Margareta* din Sacrificiul, a culminat în Agripina din comedia Bacalaureata, gen care-i convine de minune. O naturaleţă şi-o vervă de veselie, care de altfel îi stă în fire, a făcut publicul sĕ petrécă şi sĕ rîdă cu hohot.

Părerile erau împărţite: La unii le-a plăcut una la alţiî alta, după firea fie-căruia.

Ceea ce se póte spune e, că d-l Z. Bârsan a avut în rolul baronului Don Pietro din sacrificiul o creaţiune demnă de scenele marî. Bĕtrâniî dramaticî pare a fi genul care-i convine lui și o spunem asta aducêndu-ne aminte de *Jean* din Greva fierarilor interpretat acum un an, când cu adunarea de teatru.

Rolul contelui Fabriciu din Sacrificiul a fost jucat de d-l I. *Enescu* din Sibiiu şi în proporţie cu puţinele repetiţiî ce le-a făcut a reuşit sĕ-l interpreteze în mod satisfăcĕtor.

După teatru a urmat dans și s'a petrecut păna târḑiu. — *Gt.*

Principele Ferdinand și principesa Maria ai României au plecat Lunî diminéţa din Bucurescî la Bêrlad spre a inspecta regimentul 4 de roşiorî. Din Bêrlad principesa s'a întors Marţî diminéţa la Bucurescî, ér principele Ferdinand a călĕtorit mai departe la Buhăieștî spre a lua parte la o vînătóre aranjată pe moşia Ţibănescî a d-lui P. P. Carp.

Contribuirî pe séma »Casei naţionale« La iniţiativa d-lui *Sofr. Roşca* cassierul desp. I (Braşov) al »Asociaţiunei«, s'au făcut următórele contribuirî în favorul »Casei naţionale«, drept rĕscumpĕrare a felicitărilor de anul nou: D-l I. *Aron* dir. şcolar 1 cor., Nic. *Bârsan* învĕţător 2 cor. N. N. 5 cor., Nic. *Duşoiu* comerciant 2 cor. locot. *Paliţia* 2 cor., Corn. *Aisêr Săvuleanu* cassier la filiala »Albina« 3 cor., N. N. 1 cor., d-to 1 cor., dto 1 cor., Sofr. *Roşca* funcţionar la »Albina« 1 cor., Traian *Florianu* funcţionar la »Albina« 1 cor., Iosif *Onciolu* funcţionar la »Albina« 2 coróne, maior P. *Banda* 3 coróne, Ioan I. *Burduloiu* comerciant 2 cor., Petru *Nemeş* notar public r. 2 cor., G. *Dima* profesor 2 cor. — Suma *51 corone.*

Fabrica de postav Rhein Scheeser & Comp. din Azuga aduce la cunoscinţă, că cu începere de la 23 Decemvrie v. 1904 fabrica a trecut cu tot activul şi pasivul firmei asupra societăţiî pe acţiunî, acum fondată: „*Fabrica de postav Azuga, societate anonimă română pe acţiunî* mai nainte *Rhein Scheeser & Comp.*" spre a lua continuarea afacerilor firmei anterióre. Nóua firmă trimite o circulară în care asigură publicul, că îşi va da silinţa nu numai a menţine bunul renume de care s'a bucurat vechea firmă, ci a-l consolida şi desvolta şi mai mult. Semnătura societăţii este încredinţată d-luî Wilhelm A. Rhein, administrator delegat, precum şi celorlalţî administratorî: Petru Scheeser director technic. Ioan G. Babeş director comercial şi Iulius Gärtner procurator, carî vor semna câte doi împreună.

Petrecere în Cojocna. Tinerimea română din Cojocna învită la petreceeea-teatrală-musicală împreunată cu dans, ce se va ţiné în ḑiua de anul nou séra în sala şcólei gr. or. Inceputul la 7 óre séra. — *Comitetul aranjator.*

Un episcop pe banca acusaţilor. Guvernul frances a dat în judecată pe episcopul Ricard din Angoulême fiind-că într'un orăşel al diecesei sale, a deschis o şcólă primară, în care a numit ca învĕţătóre pe nisce călugăriţe. Episcopul s'a presentat pe banca acusaţilor la tribunalul din Bordeaux în haine de sĕrbătóre şi a pronunţat un discurs, care a făcut adêncă impresie. Sentinţa se va publica la 16 Ianuarie. La eşire mii de ómenî îl aclamau pe episcop, care a binecuvêntat mulţimea.

Victima socialismului. Mai aniî trecuţî agricultorul Varga László din Tápio Szt. Márton, aţîţat de agenţii socialismului, se pusese împotriva autorităţilor şi ultragiase chiar pe nisce jandarmî, lucru pentru care a fost condamnat la $1^1/_2$ anî temniţă, Pe când a scăpat din temniţă, tovarăşul socialist Dudok Mihály inspirat de principiul »ceea ce e altuia, e şi al meu«, se făcuse stăpân pe nevasta lui Varga, care în absenţa bărbatului născuse chiar un copil. Varga vĕdênd, când s'a întors acasă, cum i-au aplicat tovarăşiî »principiile mântuitóre« în propria familie, s'a mâhnit rĕu. In ḑiua de Bobotéza catolică însĕ nenorocitul Varga şi-a pierdut şi viéţa, fiind ucis de Dudok Mihaly. Acesta a fost arestat împreună cu fraţiî sĕi, complicî...

Nedumeriri ortografice.

(Cu ortografia Academiei.)

Năsăud, Ar. Ştefan

Domnule Director!

Am păţitu-o cu noua ortografie. Nu ştiu, cine e de vină, eu ori ea, dar' am păţitu-o. Iată cum.

N'aveam încă cărticica Academiei cu »regulele ortografice«; dar văzând, că factorii noştri literari, secţiunile Asociaţiunei, dăscălimea din Blaj şi Braşov şi alte instituţiuni culturale dela noi, se declară gata a primi ortografia Academiei fără de nici o restricţiune, m'am hotărît a tipări şi eu cărţile mele de cetire — Abcdarul şi Legendarul — cu noua ortografie.

Punându-mă însă pe lucru, m'am convins îndată, că noua ortografie pătimeşte de unele neajunsuri, lacune şi inconsecvenţe, asupra cărora aş dorí să mă lumineze unul mai priceput decât mine în ale limbisticei.

Iată, Domnule Director, scopul acestor rânduri, pentru cari Vă cer scuzele, în însuş interesul causei comune. Voiu fi scurt, căci vechiul reumatizm din umărul drept şi etatea înaintată nu mă lasă să scriu mai întins.

I. În ce priveşte accentuarea.

Academia Română nu admite în scopul acesta decât un singur accent, pe cel grav (ˋ). Dar' acesta nu este de-ajuns spre a deosebì în scriere imperfectul de perfectul simplu la multe vorbe de conjugaţiunea I, d. e. la vorbele: cântare, răsbunare, frământare, iritare etc. Şi deosebire trebue să fie, ca să nu cetim fals.

Ar fi bine, ca în punctul acesta Academia să primească ortografia cipariană, aplicând la infinitivul scurt şi la imperfect accentul ascuţit (ˊ) şi reservând accentul grav numai pentru perfectul simplu, aceasta şi pentru motivul, că accentul grav nu e uşor de făcut şi trebue să dai mânei o posiţie proprie, spre a-l face corect. În chipul acesta verbul »cântare s'ar presentá astfel:

infinitivul scurt: *a cântá* (e sănătos),
presintele: *el cântă* (acum),
imperfectul: *el cântá* (când treceam p'acolo),
perfectul simplu: *el cântà* (atuncî admirabil.)

La verbul »lăudare«, pe care regulele ortografice îl aduc (la pagina 11, şirul 4 din sus) ca esemplu, se pot face deosebirile arătate şi numai cu accentul grav; dar la verbe, ca cele citate mai sus, nu.

II. Inconsecvenţe între regulele ortografice şi glosar.

La pagina 6 se stabileşte regula: »Diftongul ea se scrie ea, nu é«. Şcolarilor, ca sĕ nu înveţe numai de rost, meh aniceşte, li-se va spune causa: pentru-că derivă (purcede) din e, după norma: leg-leagă, cerc-cearcă etc.

Vine însă glosarul şi cere să scriem: ied-iadă, iernez-iarnă, fierb-fiarbă, iert-iartă, iarbă, iapă etc. Pentru ce »ia« şi nu »ea«, séu chiar »iea«, ca în »vieaţă«, dacă nu putem fi fără de »i« la început, cum am fost până acuma? Sau dacă e mai bine »ia«, atunci ce rost mai are regula de sus privitoare la diftongul »ea«? De ce »leg-leagă«, şi nu »liagă«? Atunci s'ar mai şterge o slabă urmă de etimologism în ortografia română, remânând etimologiştilor de mângăiere numai clasicele esemple de pe pagina 8: »urând« (dela urare) şi »urînd« (dela urîre) etc. acest din urmă în contra regulei, că în corpul cuvintelor se scrie â, nu î.

Venerabilul Cipariu, carele învăţase şi el niţică carte românească, scriá în Compendiul său de gramatică română »oe«, glosarul scrie »oaie«. Cuvinte cu »ie« sunt fórte multe în glosar: baie, claie, gaie, iesle, iepure, tăiere (taiu), scăiete (scaiu) etc. Erám vesel, că-mi succese a stabilí o regulă referitoare la acest »ie«: »Vocala »e«, când stă în capul unui cuvânt sau silabe, se pronunţă şi scrie cu un i înainte«. Când colo ce-mi văd ochii în glosar? Un grup de cuvinte, cari îmi răstoarnă total regula mea, fiind toate lipsite de bietul i: erám, căesc, grăesc (deşí graiu), voesc (deşí voiu şi voie), măestru, mălăeţ, opaeţ etc.

La pag. 15, columna din mijloc, cetim: »crócală (tot aşa tóte formele derivate cu acest sufix«); iar' într'alt loc: obială, îndoială.

Tot aşa: »crăiasă« şi »măeastră«, »caier« şi »aer«, »iesle« şi »este«.

Fiind-că ortografia ori-cărei limbi se învaţă mai mult privind şi întipărindu-ne în mintea noastră forma sau figura tipică a cuvintelor, contrazicerile arătate mai sus vor îngreuná mult învăţarea ortografiei limbei române.

Poftesc venerabilei »Gazete« s'ajungă Anul-nou pe zile multe şi bune!

Petri.

Dare de sémă şi mulţămita publică.

La colecta întreprinsă de Comitetul Reun. fem. române din loc pentru îmbrăcarea fetiţelor sĕrace dela şcólele nóstre române din loc s'au făcut următórele contribuirî:

«Albina» filiala Braşov 50 cor.

Elena A. Popovicî 16 cor.

Elena Sabadeanu, Elena E. Safrano, Elena Dr. Vajda, Nicolae Dima, Anastase I. Safrano, N. N. Diamandi Steriu, Dr. Eugen Meţianu, Biserica Grecéscă, Tini Dr. Mănoiu, câte 10 corone.

Virginia Vlaicu 8 coróne.

Miţi Cipu, Maria Burduloiu, Efrosina Avrigeanu, Cornel Aiser-Săvuleanu, Prof. G. Chelar, Judele Petru Popp, câte 6 coróne.

Catinca Puşcariu, Zoe Damian, Ioan Lenger, Ioan N. Bidu, Gheorghe Nica, Dionisie Făgărăşian, Dr. Ioan Hosan, Maria Iordan Muntean, câte 5 coróne.

Elena Mureşianu, Dr. Moşoiu, Elena Baiulescu, Maria I. Savu, Maria G. Savu, Leontina Dr. Bunea, Eugenia Dr. Vecerdea, Surorile Wagner, Maria Precup, Elena Blebea. Mihalovicî & Nusbächer, I. M. Catinca Bârsan, Maria Puian, Maria N. Duşoiu, Ioan Duşoiu, Bălaşa Blebea, N. N. Nicolae Grădinar, Maria G. Stănescu, Maria Zănescu, Elena Voina, Sofia Enghirliu, Paraschiva F. Pernea, Elvira Navrea, Mina Câmpean, Elena Moldovan, Maria Stinghe, Maria Maximilian, câte 4 coróne.

Maria de Pruncu, Profesor, I. Socaciu, Elena Dr. Blaga, Reveica Pascu, Victoria Oniţiu, Maria Median, Maria G. Dima, Susana Laslo, câte 3 coróne.

Emilia Sanciali, Nicolae Balea, Susana Popovicî, Susana Mureşianu, Eugenia Stefanovicî, Iuliana Lemeny, Maria Genovicî, Crisi Leca, Petru Nemeşiŭ, I. G Eremíe, Maria Barbuceanu, Efrosina Muntean, Luisa Popescu, Hortensia Percea, N. N. Eugenia Mìncu, Zoe Ciurcu, Maria Popea, Maria Platoşî, Ecaterina Suciu, Ileana Bardoşy, D-na Otenciulescu, Maria Branisce, Elena N. Ciurcu, Elena Ancăn, Sidonia Petrovicî, Zoe Petricu, Elena Popescu, Bălaşa Vătăşan, Marina Popovicî, Reveica Neguşiu, Elena Muntean, Maria Navrea, Maria Băncilă, Maria Nastase, Elena Stoicescu, Lucreţia I. Lupan, Iulia Androne, Reveica Găitan, Maria Popescu, Paraschiva Haller, Maria Cristan, Maria Cîntea, Paraschiva Lupan, Dr. Vasile Saftu, Ioan Pricu, Mina D. Pulpaşî, Elena Marcea senior, Eleftera Orghidan. Ecaterina Urzică, Tincuţa N. Bogdan, Ludovica Popp, Polixeni Ilasevicî, Maria Maxim, Ioan Dariu, Elena Maximilian, Elena D. Căpăţînă, Ana Marica, Maria Grecu, Carolina Hagher, Victoria Russu, Maria Uzoniî, Florea Coleşa, Ioan Maximilian câte 2 coróne.

G. Bucă, N. N. Maria Grama, Leontina T. Popp, Reveica Chicomban, N. N. Reveca Jaliu, Elena Vlădărean, Marinâ Balea, Ana Şerban, Muria G. Ţiţeiu, Maria Bârsan, Rosalia Arsu, Maria Muntean, Paraschiva Şioneru, Reveca Petrişor, Sabina Vargyasy, Maria Voicu, Paraschiva Russu, Maria Aldea. Reveica Bârsan, Elena Balea, Ana Sibian, câte 1 corónă.

Vilma Tampa, Ana Tampa, câte 40 filerî.

Maria D. Lupan, 2 coróne, 2 rochiţe şi 7 şurţurî.

D-l Eisenstein 7 rochiţe şi 2 şurţurî,

D-na Maria Sterie Stinghe 8 rochiţe.

D-nii Fraţi Simay, Theiss & Marton, Iuliu Popp, Fraţii Schütz, Werzar A. şi L. Fenyvesi, carî au dăruit diferite obiecte.

S'au colectat coróne 543. 80 şi s'au îmbrăcat 41 fetiţe, între carî şi 6 bursiere din Internatul Orfelinat al Reuniunei.

Subscrisul biurou al Reun. fem rom. îşî înplinesce plăcuta datorie, de a exprima generosului public adînc simţita mulţămită pentru aceste frumóse contribuirî, cu carî s'a alinat miseria a 41 de fetiţe orfane şi sĕrace.

Braşov, 29 Decemvrie 1904.

Elena Sabadeanu. preşedinta R. F. R. *Lazar Nastasi,* secretar.

ULTIME SCIRI.

Cifu, 11 Ianuarie. Generalul Nogi a rostit un discurs în faţa ofiţerilor, în care a ḑis, că Port-Arthurul trebue sĕ rĕmână cu orî-ce preţ în mânile Japonesilor. La începutul campaniei nu era vorba de cât de Coreea şi Manciuria, acum Japonia preferă a renunţa la acestea, concentrându-se pentru a menţine Port-Arthurul. Până nu va curge ultima picătură de sânge a ultimului bărbat japones drapelul japones nu se va da jos de pe cetatea ocupată.

Constantinopol, 11 Ianuarie. Se anunţă din Ierusalim, că în ḑiua de Crăciunul ortodox, Grecii au vrut sĕ înconjóre de trei orî scara de nord aflătóre la locul nascerii Mântuitorului. Acésta fiind contra usului, un călugăr italian şi un sacristan german au protestat. Călugării grecî i-au îmbrâncit şi răuit pe cei doi protestatarî.

Berlin, 11 Ianuarie. Svonul ce s'a colportat despre un eventual rĕsboiŭ între Germania şi Anglia se desminte.

Paris, 11 Ian. Camera a ales de preşedinte pe naţionalistul Doumer. O nouă lovitură pentru ministeriul Combes.

Viena, 11 Ian. In urma convorbirilor lui Gautsch cu şefiî Cehilor tinerî se speră că aceştia vor renunţa la obstrucţie.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Călindarul Plugarului.

In editura tipografiei A. *Mureşianu* a apărut **„Călindarul Plugarului“** pe anul comun 1905. — Anul XIII.

Ca şi în anii trecuţĭ, aşa şi în anul acesta — al treisprędecelea al esistenţei sale — *„Călindarul Plugarului“*, fidel numelui sĕu, întră în casele cărturarilor şi ómenilor noştri de la sate şi oraşe, ca prin învĕţăturile şi poveţele din ramura economiei sĕ le îmbogăţéscă cunoscinţele şi sĕ-i îndemne la muncă raţională, servindu-le tot-odată de călăuză în viaţa practică. In afară de acésta, cei carĭ se vor grăbi a-şĭ procura *„Călindarul Plugarului“*, vor mai avé prilegiŭ de a-şĭ petrece câte-va óre vesele şi senine, cetind bucăţile alese şi instructive din partea literară şi distractivă, anecdote în prosă şi versurĭ, glume, poveţe şi diverse.

Conţinutul *„Călindarului Plugarului“* este următorul:

Cronologia anului.—Regentul anului. — Sĕrbătorile şi alte ḑile schimbătóre. — Calculul sĕrbătorilor mai marĭ. — Posturile. — Urméză partea strict calendaristică: cele 12 lunĭ ale anului, la fie-care lună dându-se sfaturĭ despre lucrările, ce are sĕ le facă economul, care ţine sĕ-şĭ pórte economia după tóte cerinţele. — Taxele telegramelor şi postale. — Taxele pentru pachete şi pentru porto-tarif după greutate. In partea acésta se dau îndrumărĭ cu privire la regulele de observat la trimiterea de scrisorĭ, banĭ şi pachete. — In rubrica despre timbre şi taxă, se arată, ce anume timbre şi taxe se cer la tot felul de petiţiunĭ, documente etc.

Rubrica *têrgurilor* e şi de rêndul acesta fórte bogată. După datele oficióse şi de nou îndreptate şi publicate de ministeriul de comerciu, se arată têrgurile libere din Ardeal, Bănat şi ţéra ungurésca, cu observaţiunile necesare; apoi têrgurile din Bucovina şi Ungaria, precum şi têrgurile aranjate în serie cronologică (după lună).

Partea economică a Călindarului cuprinde următórele articole din ramura economiei: *Cunóscerea pămêntului*, de Th. A. Bogdan; *Cultura raţională a cartofului*, de Gh. Manolescu; *Economul ca doctor*, de Ioan Georgescu; *Ingrijirea şi pregătirea pămêntului în şcóla de pomĭ*, de A. Bolodr; *Cultura macului.*

In *partea literară* se publică: *„Groşiţa, care i-a adus noroc“*, o frumósă povestire de Jassy Torrund (trad. Oniţă); *Ochii negri* (poveste) de E. Părăianu; Legenda *»Stefan cel Mare şi îngerii«*. Urméză *Anecdote poporale şi Glume*, de Marion, Speranţă şi alţĭ scriitorĭ, în versurĭ şi prosă.

— O ilustraţiune representând vechea cetate a Huniadeştilor.

Se publică apoi *Poveţe* interesante şi instructive pentru viéţa economică şi casnică. Câte-va *sfaturĭ din ale bucătăriei şi Diverse.*

Partea restantă cuprinde anunţurĭ pe mai multe paginĭ.

Călindarul Plugarului costă esemplarul **44 banĭ** + porto, şi se vinde la Tipografia A. *Mureşianu* Braşov. Abonaţii ḑiarului nostru pot sĕ procure călindarul şi de-odată cu reînoirea abonamentului la fóia nóstră.

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 Ianuarie n. 1905.

Renta ung. de aur 4%	118.75
Renta de coróne ung. 4%	98.35
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	89.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.90
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	209.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	163.—
Renta de hârtie austr.	100.20
Renta de argint austr.	100.20
Renta de aur austr.	119.55
Renta de corone austr. 4%	100.35
Bonurĭ rurale ungare 3½%	91.70
Losurĭ din 1860	157 75
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.35
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	797.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	679.—
Napoleondorĭ	19.10
Mărcĭ imperiale germane	117.55
London vista	240.—
Paris vista	95.52½
Note italiene	95.45

Concurs.

La postul de oficial de cl. I — respective în urma avansărilor de cl II séu de cl. III, — devenind vacant prin pensionarea lui Adalbert Bachmayer deschid concurs sub condiţiunile de mai jos şi fac tot odată atentĭ pe concurenţĭ ca petiţiunile provĕḑute cu documentele necesare sĕ le înainteze subscrisului cel mult până în 20 Ianuarie 1905, de óre-ce acele petiţiunĭ, carĭ vor sosi mai târḑiu séu carĭ nu vor fi provĕḑute cu tóte documentele prescrise nu se vor lua în considerare.

Postul de oficial de clasa I este împreunat cu salariu anual de 1600 cor., 400 de coróne banĭ pentru quartir şi 5 quinquenale de câte 100 coróne.

Postul de oficial de clasa II-a este împreunat cu salariu anual de 1400 cor. 300 cor. banĭ pentru quartir şi 5 quinquenale de câte 100 coróne.

Postul de oficial de clasa III-a este împreunat cu salariu anual de 1200 cor. 300 cor. banĭ pentru quartir şi 5 quinquenale de câte 100 coróne.

La petiţiune trebuesc anexate următórele documente:

1) Estras din matricula botezaţilor.

2) Atestat de moralitate.

3) Testimoniu şcolar.

4) Certificat militar, că a servit séu a fost dispensat.

5) Certificat despre aceea, că unde a fost aplicat până acum.

6) Sĕ documenteze, că posede limba maghiară, germână şi română în scris şi verbal.

Sunt deobligaţĭ concurenţii a declara, că la provocarea senatului orăşenesc sunt capabilĭ a depune la casa orăşenéscă o cauţiune corĕspunḑĕtóre salariului de pe un an.

In sensul § lui al 111-a al statutelor de organisaţiune orăşenescĭ respectivului oficial nu-i este permis a-se ocupa cu industria, nu póte fi membru extern séu intern al asociaţiunilor de afacerĭ, în urma cărei împrejurărĭ ar deveni dependent faţă de orĭ cine.

Concurenţii, carĭ sunt deja în serviciul oraşului nu sunt deobligaţĭ a satisface condiţiunilor prescrise sub punctele 1—6.

Braşsó, în 8 Ianuarie 1905.

Dr. Frideric Jekel,
vicecomite.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.